

Aluesuunnittelu / Ilona Mansikka ja Jouni Suominen

Espoon kaupunki
kirjaamo@espoo.fi

Lausuntopyyntö 15.1.2024

Espoon yleiskaava

Espoossa on vireillä koko kaupunkia koskeva yleiskaavatyö, Espoon yleiskaava 2060. Uusi kokonaisyleiskaava valmistellaan koko kaupungin alueelle. Kokonaisyleiskaava on tarpeellinen, sillä Espoon voimassa olevat yleiskaavat eivät pysty vastaamaan ennakoituun kasvuun.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisessa valmisteluajataulussa on esitetty, että yleiskaava valmistellaan hyväksymiskäsittelyyn vuonna 2027. Yleiskaavatyö on nyt valmisteluvaiheessa.

Espoon kaupunki pyytää Uudenmaan liitolta näkemystä Espoon käynnissä olevan yleiskaavatyön sekä voimassa olevan maakuntakaavan ja sen mahdollisen täydennystyön yhteensovittamisesta.

Kaavatilanne

Espoon alueella on voimassa Uusimaa-kaava 2050 kokonaisuuteen kuuluva Helsingin seudun vaihemaakuntakaava, joka on saanut lainvoiman 13.3.2023. Uudenmaan liitto on kesän ja syksyn 2023 aikana kartoittanut sidosryhmien näkemyksiä voimassa olevan maakuntakaavakokonaisuuden ajantasaisuudesta sekä sen mahdollisista täydentämistarpeista. Uuden vaihemaakuntakaavatyön käynnistämisestä päättää maakuntahallitus.

Espoon alueella on voimassa useita yleis- ja osayleiskaavoja. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavan hyväksymisvaiheessa ulos rajattujen alueiden maankäyttö ratkaistaan kokonaiskaavan yhteydessä. Saariston osayleiskaavat jäävät vireille ja niiden osalta kokonaiskaavassa ratkaistaan vain yleiset maankäytön periaatteet.

Muut ajantasaiset uudehkot Espoon osayleiskaavat sekä yleiskaavat, joissa on ajantasaistamisen tarvetta, on Espoon yleiskaavassa tarkoitus sovittaa yhteen mittakaavaltaan ja esitystavaltaan ymmärrettäväksi ja yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

Lausunto

Uudenmaan liitto pitää Espoon yleiskaava 2060 laadintaa kannatettavana ja tarpeellisena, sillä se mahdollistaa kaupungin jo voimassa olevien yleis-

ja osayleiskaavojen yhteensovittamisen. Espoon kasvu on jatkunut vahvana ja kasvun kestävä ohjaaminen edellyttää ajantasaista ja kaupungin eri alueet huomioivaa kokonaiskaavaa. Myös Uudenmaan liiton tuoreimmat väestö- ja työpaikkaprojektiot ennakoivat Espooseen merkittävää kasvua. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa esitetyt yleiskaavan tavoitteet ovat perusteltuja ja hyvin linjassa maakuntakaavan tavoitteiden kanssa.

Voimassa olevan Uusimaa-kaavan kokonaisuuden aikatahtain on vuodessa 2050 ja se on valmisteltu aikaisempia maakuntakaavoja yleispiirteisemmäksi ja strategisemmäksi. Esimerkiksi kasvun kestävässä ohjaamisessa Uusimaa-kaava osoittaa aluevarausten sijaan alueiden käytön kehittämisen periaatteet, jolloin kunnille jää enemmän liikkumavaraa maakuntakaavan ratkaisujen tarkentamisessa paikallisiin olosuhteisiin sopiviksi.

Uudenmaan liitossa valmistaudutaan toimintaympäristön muutosten takia voimassa olevan maakuntakaavakokonaisuuden täydentämiseen uudella vaihemaakuntakaavalla. Kaavatyön käynnistämisestä ja siinä käsiteltävistä teemoista ei ole vielä tehty päätöstä. Monet muutokset toimintaympäristössä asettavat kuitenkin uusia vaatimuksia ylikunnalliselle alueidenkäytön ohjaamiselle, jonka vuoksi uuden maakuntakaavatyön käynnistäminen on tullut ajankohtaiseksi. Alustavan aikataulun mukaan vaihemaakuntakaavan tavoitteet sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelma valmistellaan vuoden 2024 lopulla, kaavaluonnos vuonna 2025 ja kaavaehdotus vuonna 2026. Näin ollen maakuntakaavan hyväksyminen ajoittuisi alustavasti vuodelle 2027. Aikatauluarviossa tulee huomioida lisäksi, että muutoksenhaku voi viivästyttää maakuntakaavan voimaan ja lainvoimaiseksi tuloa.

Alueiden käytön suunnittelujärjestelmän keskeinen lähtökohta on kaavahierarkia, jossa yleispiirteisempi kaava on ohjeena yksityiskohtaisemmalle kaavoitukselle. Ohjausvaikutus määräytyy kullakin hetkellä voimassa olevan kaavatilanteen mukaisesti. Lain tulkinta on yksiselitteisesti se, että kuntakaavan hyväksymishetkellä voimassa oleva maakuntakaava ohjaa kuntakaavoitusta. Toisaalta vireillä olevaa maakuntakaavaa selvityksineen voidaan kuntakaavoituksessa hyödyntää selvitysaineistona, mikäli asiaa on maakuntakaavatyössä tarkoituksenmukaisella tavalla selvitetty.

Lisäksi alueiden käytön suunnittelujärjestelmän luonteeseen kuuluu se, että eri kaavahierarkian tasoilla olevia kaavoja voidaan valmistella samanaikaisesti. Maakunta- ja yleiskaavojen laadinta vie tyypillisesti vuosia, jolloin niiden samanaikainen laadinta on usein väistämätöntä ja myös välttämätöntä, jotta kaavoituksella voidaan vastata ennakoivasti ja joustavasti muuttuviin tarpeisiin. Maakuntakaavan ja yleiskaavan laatimiselle samanaikaisesti ei ole lainsäädännöllisiä esteitä. Uudenmaan liitto kannustaa myös olemaan alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän tarkemman tulkinnan osalta yhteydessä ympäristöministeriöön.

Uudenmaan liitto näkee, että Espoon yleiskaavaa ja mahdollisesti käynnistettävää vaihemaakuntakaavaa voidaan laatia rinnakkain ja tiiviissä yhteistyössä, tietoja vaihtaen ja osin jopa samoja selvityksiä hyödyntäen.

Paula Autioniemi
Va. aluesuunnittelun
vastuualueen johtaja

Ilona Mansikka
Kaavoituspäällikkö

Jakelu

Uudenmaan liitto / Kirjaamo

Tiedoksi

Uudenmaan ELY-keskus / Kirjaamo